

Comunism și urbanism în Europa de Est (1945-1989)

Mariana MISCHEVCA

Una dintre caracteristicile regimurilor totalitare este tendința de a ține sub control toate domeniile de activitate din cadrul statului, de la politică și economie până la viața personală a cetățenilor. În ultimii ani, în isto-

riografie a apărut un interes deosebit față de legătura dintre dezvoltarea spațiului urban și ascensiunea sau declinul regimului aflat la putere. Sistemul sovietic a folosit peisajul urban pentru a-și legitima autoritatea și pentru a crea noi identități în țările unde s-a impus. Regimul comunist a generat o cultură materială identică, caracterizată prin clădiri postbelice sumbre, monotone, care trebuiau să exprime ideologia sovietică, cea care pune accentul pe un minim de existență. Din cauza standardelor impuse de către regim, arhitectura sovietică era mai mult una universală, decât regională sau națională. Conform noțiunii staliniste, aceasta trebuia să fie națională în fond, dar socialistă după conținut.

Țările Europei de Est au respectat principiile realismului socialist în spațiul urban doar în primii ani de după război, iar evoluția ulterioară a orașelor a depins de relațiile menținute cu centrul. Ulterior, în unele țări, precum România, Iugoslavia, Polonia, Cehoslovacia, Țările Baltice, are loc impunerea elementelor naționale / locale în stilul construcțiilor arhitecturale, care să evidențieze caracteristicile naționale ale comunismului. În alte țări ale lagărului socialist schimbări în spațiul urban nu s-au atudierea schimbărilor/devierilor spațiului urban este absolut necesară pentru perceperea modului în care acesta a influențat modelarea memoriei colective, „fenomenul uitării” formând baza unei mentalități socialiste în Europa de Est.